

Odbor za zapošljavanje i socijalna pitanja

2016/2242(INI)

19.7.2017

MIŠLJENJE

Odbora za zapošljavanje i socijalna pitanja

upućeno Odboru za proračunski nadzor

o nadzoru nad potrošnjom i praćenju isplativosti programa Garancije za mlade
EU-a
(2016/2242(INI))

Izvjestiteljica za mišljenje: Jana Žitňanská

PA_NonLeg

PRIJEDLOZI

Odbor za zapošljavanje i socijalna pitanja poziva Odbor za proračunski nadzor da kao nadležni odbor u prijedlog rezolucije koji će usvojiti uvrsti sljedeće prijedloge:

- A. budući da je visoka stopa nezaposlenosti mladih u EU-u koja je 2016. iznosila 18,7 % štetna za društvo i pojedince s obzirom na to da trajno negativno utječe na njihovu zapošljivost, stabilnost prihoda i razvoj karijere; budući da je gospodarska kriza nerazmjerno pogodila mlade, a u nekim je državama članicama više od četvrtine mladih ljudi nezaposleno;
- B. budući da je s kvantitativnog gledišta razina korištenja Garancije za mlade neujednačena te se znatno razlikuje od zemlje do zemlje; budući da je provedba integracije usluga navedenih u okviru Garancije za mlade često samo djelomična, ima preuzak raspon prihvatljivih sudionika, ovisi o postojećim kapacitetima i učinkovitosti javnih službi za zapošljavanje te o brzini postupka na razini EU-a; budući da bi države članice trebale nastaviti ulagati napore u jačanje i reforme svojih javnih službi za zapošljavanje;
- C. budući da su se u travnju 2013. države članice EU-a obvezale osigurati uspješan prijelaz mladih ljudi na tržište rada preko uspostave programa Garancije za mlade; budući da je revizija koju je proveo Europski revizorski sud bila preuranjena jer je razdoblje koje je predmet istrage bilo preblizu početku provedbe nacionalnih programa jamstava te je bila ograničena samo na određene države članice; budući da bi u tu svrhu bilo korisnije da se najprije provedla početna procjena njihove provedbe, a potom revizija;
- D. budući da se godišnja ulaganja potrebna za provedbu programa Garancije za mlade u Europi procjenjuju na 50,4 milijarde EUR¹, što je znatno manje od godišnjih gospodarskih gubitaka zbog nesudjelovanja mladih na tržištu rada u Europi, za koje se očekuje da dosegnu najmanje 153 milijarde EUR²; budući da su sredstva Inicijative za zapošljavanje mladih iznosila samo 6.4 milijardi EUR u razdoblju 2014. – 2018. te, uključujući i doprinose Europskog socijalnog fonda (ESF), dodatnih 2 milijardi EUR za razdoblje do 2020.;
- E. budući da vanjski čimbenici poput određenog gospodarskog stanja ili modela proizvodnje svojstvenog svakoj regiji utječu na postizanje ciljeva utvrđenih u Garanciji za mlade;
- F. budući da bi EU u pogledu svojih sociopolitičkih mjera trebao snažnije promidžbeno djelovati prema ciljanoj populaciji kako bi se postigla njihova bolja vidljivost među građanima EU-a;
- G. budući da postoje bitne razlike među europskim regijama; budući da u nekim slučajevima područja s visokom nezaposlenošću neće biti dio prihvatljivih regija kada je riječ o dodjeljivanju sredstava EU-a na razini NUTS-a;

¹ (Eurofound 2015.) NEET – mladi koji su nezaposleni, ne školuju se i ne usavršavaju se;

² mladi koji nisu zaposleni, ne obrazuju se niti osposobljavaju: značajke, troškovi i politička rješenja u Europi. (Eurofound 2012.)

1. ističe da su potrebni učinkoviti mehanizmi za raspravu o poteškoćama u primjeni programâ Garancije za mlade, kao i mehanizmi za njihovo rješavanje, naglašava potrebu za snažnim, ali ipak realističnim i ostvarivim političkim i financijskim angažmanom država članica u cilju provedbe punog opsega Garancije za mlade, uključujući mehanizme za ranu intervenciju, osiguravanje kvalitete radnih mjesta, dodatno obrazovanje i osposobljavanje, jasne kriterije prihvatljivosti i izgradnju partnerstva s relevantnim dionicima; budući da bi to trebalo učiniti jamčenjem učinkovitih strategija informiranja, po potrebi jačanjem administrativnih kapaciteta, uzimanjem u obzir lokalnih uvjeta, olakšavanjem unapređenja vještina i uspostavom odgovarajućih struktura za praćenje i evaluaciju tijekom i nakon provedbe tih mjera;
2. izražava zabrinutost, međutim, da programima Garancije za mlade još nisu obuhvaćeni svi mladi koji su napustili školovanje ili ostali bez posla; naglašava da bi svi mladi koji nisu zaposleni, ne obrazuju se i ne osposobljavaju (NEET) trebali moći imati koristi od programâ Garancije za mlade; stoga potiče regije koje ne ispunjavaju uvjete za sufinanciranje EU-a da sudjeluju u Garanciji za mlade;
3. podsjeća na to da Garancija za mlade ostvaruje korist od financijskih potpora EU-a koje se dodjeljuju iz Europskog socijalnog fonda i Inicijative za zapošljavanje mladih i koje se dodaju nacionalnim doprinosima; podupire programiranje koje se u Zajedničkom strateškom okviru Unije provodi kroz uzajamno učenje, aktivnosti umrežavanja i tehničku pomoć;
4. naglašava da su dodjeljivanje potrebnih sredstava i procjena ukupnog financiranja važni za uspješnu provedbu programâ Garancije za mlade, uzimajući u obzir da na procjenu ukupnog financiranja mogu utjecati teškoće pri razlikovanju vrsta mjera koje su na nacionalnoj razini usmjerene na mlade osobe;
5. poziva na učinkovit multilateralni nadzor usklađenosti s preporukom Vijeća o uspostavi Garancije za mlade u okviru europskog semestra i na razmatranje preporuka za pojedine zemlje po potrebi;
6. naglašava da su, kako bi se ostvarila korist od Garancije za mlade i osiguralo da mladi ljudi uspješno prijeđu iz škole na posao i iz neaktivnosti u rad, potrebne proaktivne i preventivne mjere te strukturne reforme država članica s ciljem osiguravanja kvalitete usluga i ponuda u okviru Garancije za mlade; ističe, u tom pogledu, važnost omogućavanja odgovarajućih sredstava za javne službe za zapošljavanje, stvaranja čvrstih partnerstava među ključnim dionicima, osposobljavanja osoblja javnih službi za zapošljavanje kako bi razvili posebne i prilagođene usluge te suradnje javnih službi za zapošljavanje sa svim drugim dionicima na integriran način;
7. poziva Komisiju da osigura raščlambu nacionalnih doprinosa za Inicijativu za zapošljavanje mladih koji su potrebni kako bi svaka država članica mogla učinkovito provoditi Garanciju za mlade, uzimajući u obzir procjenu Međunarodne organizacije rada (ILO);
8. podsjeća na važnost suradnje među svim razinama vlasti (EU-a, država članica i lokalnih tijela) i tehničke pomoći Europske komisije u cilju učinkovite provedbe Garancije za mlade;

9. poziva Komisiju da predloži, u suradnji s Odborom za zapošljavanje (EMCO), standarde za kriterije kvalitete potencijalnih ponuda Garancije za mlade;
10. poziva Komisiju i države članice da razviju najbolje prakse kako bi se ostvario njihov puni potencijal, među ostalim utvrđivanjem i širenjem najboljih praksi u provedbi programâ Garancije za mlade u pogledu praćenja, izvješćivanja i uklanjanja administrativnih opterećenja; potiče dijeljenje najboljih praksi preko odbora EMCO i Programa uzajamnog učenja Europske strategije zapošljavanja; u tom kontekstu ističe važnost uzajamnog učenja usmjerenog na uključivanje najranjivijih skupina;
11. 3 a. poziva Komisiju i države članice da se pobrinu da budu dostupna dostatna sredstva za uspješnu integraciju svih mladih radnika koji su nezaposleni ili nemaju pristup odgovarajućem osposobljavanju ili ponudama poslova; naglašava da se, kako bi se osigurali održivi rezultati, Jamstvo za mlade treba temeljiti na postojećim dokazima i iskustvima te se nastaviti u dugoročnom razdoblju; ističe činjenicu da to zahtijeva povećanje javnih sredstava raspoloživih za aktivne politike u vezi s tržištem rada na razini EU-a i država članica;
12. napominje da je potreban raznovrsniji i prilagođeniji pristup u pružanju usluga različitim skupinama mladih kako bi se izbjeglo da se odabiru najpogodnije skupine i da dolazi do diskriminacije; poziva na pojačane i usredotočene napore s manje ograničenja u pokušaju dopiranja do mladih ljudi koji su suočeni s višestrukim preprekama i onih koji su najudaljeniji od tržišta rada; ističe, u tom pogledu, važnost učinkovitog usklađivanja Garancije za mlade s drugim politikama, kao što je politika za borbu protiv diskriminacije, i proširenja raspona intervencija koje se predlažu u okviru Garancije za mlade;
13. poziva države članice da zajamče pružanje dodatnih podataka za procjenu dugoročne održivosti rezultata u pogledu kakvoće i količine te da olakšaju razvoj politike za mlade koja se u većoj mjeri temelji na dokazima; poziva na više transparentnosti i dosljednosti u prikupljanju podataka u svim državama članicama, uključujući prikupljanje podataka razvrstanih po spolu; sa zabrinutošću napominje da se održivost pozitivnih izlazaka u okviru Garancije za mlade pogoršava¹;
14. smatra da bi se odluka o produljenju Garancije za mlade ili započinjanju novih inicijativa za poticanje zapošljavanja mladih trebala temeljiti na pomnim procjenama mogućnosti i sredstava te da bi ciljevi takvih inicijativa trebali biti što realističniji;
15. smatra da se opetovano korištenje Garancije za mlade ne kosi s namjerom aktivacije tržišta rada i ciljem prelaska mladih u trajni radni odnos. poziva Vijeće da iskoristi reviziju višegodišnjeg financijskog okvira (VFO) kako bi se dodjelila odgovarajuća sredstva za Garanciju za mlade; poziva države članice da zajamče da mladi ljudi, uključujući one u dobi do 30 godina, dobiju kvalitetne ponude koje odgovaraju njihovim profilima i razinama kvalifikacije, kao i potražnji na tržištu rada, u cilju stvaranja održivih radnih mjesta i sprječavanja opetovanog korištenja Garancijom za mlade;
16. a poziva na ocjenu učinkovitosti Jamstva za mlade u svakoj državi članici kako bi se spriječilo izrabljivanje mladih od strane nekih poduzeća koja se koriste lažnim

¹ Stavak 164., tematsko izvješće Europskog revizorskog suda br. 05/2017 naslovljeno „Nezaposlenost mladih – donose li politike EU-a promjene?“ Nezaposlenost mladih – donose li politike EU-a promjene?

mehanizmima za osposobljavanje i iskorištavaju radnu snagu koja se financira iz javnog sektora; u tu svrhu predlaže da se prate izgledi za zapošljavanje mladih ljudi koji su korisnici programa i da se uspostave mehanizmi koji bi od uključenih poslodavaca, bez obzira na to jesu li javni ili privatni, iziskivali da kao uvjet za daljnje ostvarivanje koristi od programa postignu minimalnu stopu prelaska sa stažiranja na ugovore o radu;

17. ponovno naglašava svoju predanost pomnom praćenju aktivnosti svih država članica kako bi Garancija za mlade postala stvarnost te poziva organizacije za mlade da obavještavaju Parlament o najnovijim podacima povezanim s njihovom analizom mjera država članica; snažno potiče države članice i Komisiju da u donošenje politika uključe mlade dionike; 1 a. podsjeća na to da je uključivanje organizacija mladih u komunikaciju, provedbu i praćenje Jamstva za mlade ključno za njegov uspjeh;
18. stajališta je da bi u budućim operativnim programima Europskog fonda za strateška ulaganja (EFSU) problem nezaposlenosti mladih od početka trebalo smatrati prioritetom;
19. zalaže se za to da se mladim ljudima obuhvaćenim Garancijom za mlade osigura daljnji pristup i pridonšenje sustavima socijalne i radne zaštite koji su na snazi u njihovoj državi članici, osnažujući pritom zajedničku odgovornost svih uključenih strana, a ponajprije mladih i poslodavaca;
20. prima na znanje tematsko izvješće Europskog revizorskog suda o utjecaju Garancije za mlade i Inicijative za zapošljavanje mladih na njihovo zapošljavanje te napominje da tri godine nakon usvajanja preporuke Vijeća Garancija za mlade još uvijek nije ispunila očekivanja; prima na znanje primjedbu Revizorskog suda da nije moguće doprijeti do svih pripadnika skupine NEET koristeći samo sredstva iz proračuna EU-a; napominje da trenutačno stanje ne odražava očekivanja nastala uvođenjem Garancije za mlade, to jest da svi pripadnici skupine NEET u roku od četiri mjeseca dobiju kvalitetnu ponudu za osposobljavanje ili zaposlenje;
21. naglašava da stalne neusklađenosti između profila sudionika i ponuda Garancije za mlade doprinose njihovu povratku u status NEET; napominje da ne postoji univerzalno prihvaćena opća definicija onoga što bi podrazumijevalo „kvalitetnu ponudu” u okviru Garancije za mlade; smatra da je dobar temelj za takvu definiciju prijedlog da se ponude smatraju kvalitetnima samo u slučajevima u kojima su u skladu s razinom kvalifikacija i profilom sudionika te potražnjom na tržištu rada i vode do održive te skladne integracije na tržište rada; smatra da razrada pojma sama po sebi ne jamči pozitivan ishod sudjelovanja u Garanciji za mlade s obzirom na to da je dostatan gospodarski rast preduvjet za održivu integraciju pripadnika skupine NEET na tržište rada;
22. poziva države članice da poboljšaju učinkovitost svojih sustava za praćenje i izvješćivanje kako bi ciljevi Garancije za mlade bili mjerljiviji te kako bi se olakšao razvoj politika za mlade koje su u većoj mjeri utemeljene na dokazima, a posebno kako bi se poboljšali kapaciteti za praćenje sudionika koji izađu iz programa Garancije za mlade kako bi se broj izlazaka u nepoznat status sveo na najmanju moguću razinu te kako bi bili dostupni podaci o trenutačnim situacijama svih sudionika; poziva Komisiju da revidira svoje smjernice o prikupljanju podataka i države članice da revidiraju svoje polazišne točke i ciljeve kako bi se smanjio rizik od precjenjivanja rezultata;
23. potvrđuje da je za neke države članice Garancija za mlade postala pokretač političkih

reformi i poboljšanja koordinacije u područjima zapošljavanja i obrazovanja; ističe važnost: postavljanja realističnih i mjerljivih ciljeva u promicanju politika i okvira kao što je Garancija za mlade, utvrđivanja glavnih izazova i odgovarajućih mjera koje treba poduzeti za njihovo rješavanje te procjene tih izazova, vodeći pritom računa o poboljšanju zapošljivosti; napominje da je dosad u određenim okolnostima bilo teško odrediti i ocijeniti doprinos Garancije za mlade te da bi kvalitetni statistički podaci trebali pomoći državama članicama da oblikuju realnije i učinkovite politike za mlade bez izazivanja lažnih očekivanja;

24. poziva države članice da osiguraju da dostupna sredstva Inicijative za zapošljavanje mladih i Europskog socijalnog fonda ne zamijene javne izdatke država članica u skladu s člankom 95. i uvodnom izjavom 87. Uredbe o zajedničkim odredbama (Uredba (EU) br. 1303/2013) i u skladu s načelom dodatnosti; a ističe da programi poput Garancije za mlade ne bi smjeli biti nadomjestak za napore koje države članice same ulažu u borbu protiv nezaposlenosti mladih i njihovu održivu integraciju na tržište rada;
25. prima na znanje da je skupina NEET vrlo heterogena; poziva države članice da provedu sveobuhvatnu demografsku analizu skupine NEET te smatra da bi točnija definicija osoba iz skupine NEET bila dobrodošla; ističe da je potrebno osigurati prilagođena rješenja za različite skupine mladih, vodeći pritom računa o lokalnom i regionalnom kontekstu, primjerice osiguranjem većeg sudjelovanja lokalnih predstavnika poslodavaca, lokalnih pružatelja usluga osposobljavanja i lokalnih vlasti; poziva države članice da osmisle pojedinačni plan za svakog kandidata te da pri tome nacionalnim javnim službama za zapošljavanje omogući fleksibilnost koja im je potrebna za prilagodbu modela profiliranja;
26. poziva države članice da uspostave odgovarajuće strategije informiranja javnosti i da pojačaju napore za utvrđivanje stanovništva koje pripada skupini NEET, posebno neaktivnih pripadnika te skupine koji nisu obuhvaćeni postojećim sustavima, u cilju njihove registracije i praćenja situacije mladih koji napuštaju sustav Garancije za mlade u određenim vremenskim razmacima (nakon 6, 12 i 18 mjeseci) kako bi se promicala održiva integracija na tržište rada; ističe potrebu da se raznolikoj skupini mladih ljudi pruže prilagođena rješenja i da neregistrirani mladi budu ključna ciljna skupina; poziva države članice da zajamče da dostupna sredstva ESF-a ne zamijene javnu potrošnju i napominje da je dovoljan gospodarski rast preduvjet za učinkovitu integraciju mladih osoba iz skupine NEET na tržište rada;
27. poziva na učinkovitu kontrolu i praćenje potrošnje dodijeljenih sredstava na europskoj i nacionalnoj razini te izvještavanje o njoj, kako bi se spriječila zlouporaba i rasipanje resursa;
28. naglašava važnost jačanja suradnje među svim relevantnim dionicima, uključujući i na regionalnoj i lokalnoj razini, kao što su javne i, prema potrebi, privatne službe za zapošljavanje, ustanove za obrazovanje i osposobljavanje, organizacije poslodavaca, organizacije mladih i nevladine organizacije koje rade s mladima, kako bi se doprlo do svih pripadnika skupine NEET; potiče jače uključivanje dionika kroz partnerski pristup u pogledu osmišljavanja, provedbe i evaluacije Garancije za mlade; poziva na poboljšanje suradnje obrazovnih institucija i poduzetnika kako bi se riješila neusklađenost vještina sa zahtjevima tržišta rada; ponovno naglašava ideju da je cilj partnerskog pristupa bolje

dopiranje do ciljne populacije i pružanje kvalitetnih ponuda;

29. mišljenja je da bi se problemi povezani s neusklađenosti vještina mogli riješiti boljim utvrđivanjem kompetencija pojedinaca i ispravljanjem nedostataka u nacionalnim sustavima za osposobljavanje; ističe da bi povećana mobilnost mladih ljudi mogla poboljšati njihove vještine i, zajedno s priznavanjem kvalifikacija, pomoći u rješavanju postojeće geografske neusklađenosti između ponude i potražnje vještina; potiče države članice da u tom pogledu u većoj mjeri koriste EURES.

INFORMACIJE O USVAJANJU U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

Datum usvajanja	21.6.2017
Rezultat konačnog glasovanja	+: 36 -: 4 0: 2
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Guillaume Balas, Brando Benifei, Mara Bizzotto, Vilija Blinkevičiūtė, Enrique Calvet Chambon, Lampros Fountoulis, Elena Gentile, Marian Harkin, Czesław Hoc, Danuta Jazłowiecka, Agnes Jongerius, Rina Ronja Kari, Jan Keller, Ádám Kósa, Jean Lambert, Jérôme Lavrilleux, Jeroen Lenaers, Verónica Lope Fontagné, Elisabeth Morin-Chartier, João Pimenta Lopes, Georgi Pirinski, Marek Plura, Terry Reintke, Sofia Ribeiro, Robert Rochefort, Anne Sander, Sven Schulze, Siôn Simon, Romana Tomc, Ulrike Trebesius, Marita Ulvskog, Jana Žitňanská
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Heinz K. Becker, Lynn Boylan, Miapetra Kumpula-Natri, António Marinho e Pinto, Tamás Meszerics, Joachim Schuster, Michaela Šojdrová
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju prema čl. 200. st. 2.	Xabier Benito Ziluaga, Monika Smolková, Milan Zver

KONAČNO GLASOVANJE POIMENIČNIM GLASOVANJEM U ODBORU ČIJE SE MIŠLJENJE TRAŽI

36	+
ALDE	Enrique Calvet Chambon, Marian Harkin, António Marinho e Pinto, Robert Rochefort
ECR	Czesław Hoc, Ulrike Trebesius, Jana Žitňanská
EPP	Heinz K. Becker, Danuta Jazłowiecka, Ádám Kósa, Jérôme Lavrilleux, Jeroen Lenaers, Verónica Lope Fontagné, Elisabeth Morin-Chartier, Marek Plura, Sofia Ribeiro, Anne Sander, Sven Schulze, Michaela Šojdrová, Romana Tomc, Milan Zver
S&D	Guillaume Balas, Brando Benifei, Vilija Blinkevičiūtė, Elena Gentile, Agnes Jongerius, Jan Keller, Miapetra Kumpula-Natri, Georgi Pirinski, Joachim Schuster, Siôn Simon, Monika Smolkova, Marita Ulvskog
Verts/ALE	Jean Lambert, Tamás Meszerics, Terry Reintke

4	-
GUE/NGL	Xabier Benito Ziluaga, Lynn Boylan, Rina Ronja Kari, João Pimenta Lopes

2	0
ENF	Mara Bizzotto
NI	Lampros Fountoulis

Korišteni znakovi:

+ : za

- : protiv

0 : suzdržani